

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel
Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel
T (0344) 64 90 90   **F** (0344) 64 90 99
E info@wsrl.nl   **I** www.waterschaprivierenland.nl
Bank IBAN NL93NWAB0636757269
BIC NWABNL2G

Fractie Partij voor de Dieren

Datum:	Uw kenmerk:	Ons kenmerk:	Behandeld door:
21 april 2021		2021036238/2021039304	H.T.M. Peterse MBA
Onderwerp:			Doorkiesnummer / e-mail:
beantwoording vragen ex artikel 4.5 RvO			(0344) 64 91 50 h.peterse@wsrl.nl

Beste fractie,

Op 15 maart 2021 heeft u vragen gesteld met als onderwerp *Bijdrage van het waterschap aan de plastic soep*. Hieronder herhalen wij de vragen en zijn deze voorzien van een antwoord.

Geotextiel

Januari dit jaar verschenen er diverse artikelen (in het *NRC*¹, *Waterforum*² en *Trouw*³) over het gebruik van geotextiel (plastic doek) aan de oevers van rivieren. Het materiaal blijkt af te breken aan de oppervlakte wanneer het zand en de stenen die erop liggen zijn weggespoeld, en zo bij te dragen aan de plastic soep in rivieren. Indien Waterschap Rivierenland ook geotextiel gebruikt, wil ik u de volgende vragen voorleggen:

1. In welke toepassingen wordt dit geotextiel gebruikt?

Antwoord:

Het waterschap gebruikt geotextiel bij dijkversterkingen en in enkele gevallen bij het herstellen van instabiele oevers.

Nadere toelichting:

- We passen geotextiel toe bij steenbekleding aan de buitenzijde van de dijk en bij het aanleggen van wegfunderingen op dijken.
- We kiezen er doorgaans voor om instabiele oevers te herstellen door ze flauwer aan te leggen (verbreden of natuurvriendelijke oever). Als dit niet kan, dan plaatsen we een beschoeiing. Achter deze beschoeiingen zit geotextiel.

2. Hoeveel geotextiel is hiervoor gebruikt?

Antwoord:

Voor de beantwoording van deze vraag is een overzicht nodig van al het gebruikte geotextiel. Dit overzicht is er niet.

¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/01/04/plastic-soep-op-de-oevers-van-de-rivieren-a4026157>

² <https://www.waterforum.net/geotextiel-veroorzaakt-plastic-soep-in-rivieren/>

³ <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/oevers-woorden-beschermd-door-plastic-doek-dat-stukje-bij-beetje-in-de-rivier-verdwijnt~b95453dd/>

Wij verzoeken u vriendelijk bij verdere correspondentie ons kenmerk te vermelden, zodat wij uw brief sneller kunnen beantwoorden.

3. Hoeveel kilo van dit geotextiel ligt los aan de oppervlakte?

Antwoord:

Normaliter ligt het geotextiel niet los aan de oppervlakte.

Nadere toelichting:

- Bij permanente constructies bedekken we het geotextiel met klei, stortsteen of een fundering laag met daarop zetwerk. We voeren herstelmaatregelen uit waar dit nodig is.
  - Bij de beschoeiingen geldt dat het doek vastzit aan de beschoeiing. De gronddruk zorgt ervoor dat het doek tegen het schot wordt gedrukt.
4. Hoe voorkomt Waterschap Rivierenland dat losliggend geotextiel afbreekt en als microplastics in het water terecht komt?

Antwoord:

Zie antwoord vraag 3.

5. Zijn duurzame alternatieven voor geotextiel (zoals wilgentenen) overwogen?
- a. Zo ja, waarom is alsnog gekozen voor het gebruik van geotextiel?
  - b. Zo nee, is het college bereid om alternatieven te overwegen?

Antwoord:

Op dit moment bestaan er geen geschikte alternatieven.

6. Uit een artikel van *Trouw* van 3 maart⁴ volgt dat een commissie van kennisplatform CROW onderzoek gaat doen naar het verduurzamen van geotextiel dat langs oevers van rivieren ligt. Dit onderzoek lijkt alleen te zien op het gebruik van geotextiel door Rijkswaterstaat. Is het college bereid om zich aan te sluiten bij dit onderzoek?
- a. Zo ja, op welke termijn?
  - b. Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

We stellen voor om de resultaten van het onderzoek af te wachten.

7. *Extra vraag uit Commissie Watersysteem:* Leveren de plastic schermen die gebruik worden om piping tegen te gaan gevaar op voor de verspreiding van plastics in de ondergrond?

Antwoord:

Voor zover we nu weten is verspreiding van plastics in de ondergrond vanuit geotextiel niet aan de orde.

Drijvende plastic plantenbakken

Verder kunnen door slijtage aan drijvende plastic plantenbakken ook microplastics in het water komen, afhankelijk van het gebruikte materiaal⁵. Indien Waterschap Rivierenland ook dergelijke plantenbakken gebruikt, wil ik u de volgende vragen voorleggen:

8. Hoeveel van deze drijvende plastic plantenbakken worden er gebruikt?

---

⁴ <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/alternatieven-voor-loslatende-plastic-oeverbescherming-onderzocht~bf1bda21/>

⁵ <https://www.clearrivers.eu/faq>

Antwoord:

Het waterschap past geen drijvende plastic plantenbakken toe.

9. Hoeveel van deze plantenbakken zijn beschermd tegen uv-straling?

Antwoord:

Zie antwoord vraag 8.

10. Is er onderzocht of er duurzamere alternatieven zijn?
- Zo ja, waarom is alsnog gekozen voor het gebruik van plastic plantenbakken?
  - Zo nee, is het college bereid hier alsnog onderzoek naar te doen?

Antwoord:

Zie antwoord vraag 8.

Menggranulaat

In de documentaire van *Pointer* van 15 februari 'Plastic puin in de natuur'⁶ worden de schadelijke effecten van het gebruik van menggranulaat getoond. Indien Waterschap Rivierenland ook dergelijk menggranulaat gebruikt, wil ik u de volgende vragen voorleggen:

11. In welke toepassingen wordt dit menggranulaat gebruikt?

Antwoord:

Het waterschap past menggranulaat toe:

- Als funderingsmateriaal onder de wegverharding bij bijvoorbeeld wegreconstructies en dijkverbeteringswerken, op- en afritten en toegangen tot terreinen.
- Als tijdelijke verharding op bouwterreinen en bouwpaden.
- Als wegverharding bij onderhoudspaden, dammen en duikers.
- Als funderingsmateriaal onder boot-te-waterplaatsen.

Nadere toelichting:

Ad1: We passen menggranulaat toe als funderingslaag in onze wegen. Het menggranulaat dekken we overwegend af met een afdeklaag (bijvoorbeeld asfalt, straatstenen of grasbetontegels).

Ad2: Bij wegen met een tijdelijke aard passen we in sommige gevallen een afdeklaag toe. De keuze hiertoe baseren we op een kostenafweging van het aanbrengen van een afdeklaag. In deze analyse nemen we de hoeveelheid verkeer en het gewicht van het verkeer mee.

Ad3: Bij onderhoudspaden, dammen en duikers brengen we meestal een afdeklaag aan. In die gevallen waar we het niet doen heeft het menggranulaat de functie van halfverharding. De keuze hiertoe baseren we op een kostenafweging van het aanbrengen van een afdeklaag. Een voorbeeld hiervan is het project Noordwaard.

Ad4: Bij het realiseren van een boot-te-waterplaats dekken we het menggranulaat altijd af (bijv. met grasbetonstenen). Dit om uitspoeling te voorkomen.

12. Hoeveel menggranulaat is hiervoor gebruikt?

Antwoord:

Voor de beantwoording van deze vraag is een overzicht nodig van al het gebruikte menggranulaat. Dit overzicht is er niet.

---

⁶ <https://pointer.kro-ncrv.nl/plastic-in-de-bodem>

13. Waarom wordt er voor dit menggranulaat gekozen en waarom niet voor schoon granulaat of ander plastic-vrij materiaal?

Antwoord:

Menggranulaat is een circulaire bouwstof. In menggranulaat mag vanuit de wetgever een klein percentage (1%) andere stoffen zitten. Alternatieven zoals split of metselpuin zijn veel duurder en niet altijd verkrijgbaar. Bovendien is de draagcapaciteit van deze alternatieven vaak minder groot.

14. Is het college bereid om over te stappen op 'schonere' materialen?

Antwoord:

We houden de ontwikkelingen nauwgezet in de gaten. Indien er alternatieven beschikbaar komen die prijstechnisch interessant zijn, voldoende draagcapaciteit hebben en leveringszeker zijn, zullen we deze alternatieven zeker overwegen. Daarnaast gaan we overwegen in welke gevallen we standaard een afdeklaag op het menggranulaat toepassen. Gezien onze maatschappelijke verantwoordelijkheid zijn we bereid om hiernaar te kijken.

Algemeen

15. Wat vindt het college ervan dat er zoveel materialen zijn die tot (micro)plastic-vervuiling leiden?

Antwoord:

Het college vindt dit zorgelijk. Plastics horen volgens het college niet in water thuis. Momenteel bestaan er helaas nog geen geschikte methodes om microplastics uit water te halen. We hanteren daarom het voorzorgsbeginsel. Wat er niet in komt, hoeft er immers ook niet uit gehaald te worden.

16. Deelt het college de zorgen van de Partij voor de Dieren over de risico's van het gebruik van dergelijke materialen voor de waterkwaliteit, voor dieren en voor de volksgezondheid?

Antwoord:

Ja. Plastics zijn een bron van vervuiling. De verspreiding leidt tot negatieve gevolgen voor de leefomgeving en de waterkwaliteit.

17. Heeft Waterschap Rivierenland beleid ten aanzien van het gebruik van materialen? En, is hier het gebruik van plastic in en nabij water opgenomen?

- a. Zo ja, op welke manier zijn de risico's van dergelijk gebruik van plastic hierin meegenomen?
- b. Zo nee, is het college bereid om dergelijk beleid te formuleren?

Antwoord:

We hebben geen specifiek beleid voor het gebruik van plastics geformuleerd. Op dit moment is het opstellen van beleid niet opportuun omdat:

- Er een landelijk beleidskader is;
- Er nog veel onderzoek loopt.

Nadere toelichting:

Het onderwerp microplastics is in het verleden meermaals in de commissie Waterketen aan bod gekomen. Vanaf 2013 voerde Waterschap Rivierenland eigen onderzoeken uit naar dit onderwerp. Hiermee waren we een van de koplopers in Nederland. De resultaten waren lastig te duiden, omdat de meetmethodiek voor microplastics niet geüniformeerd is (geen standaard meetmethode voor monitoring en geen standaard normering). Vanaf 2016 hebben we besloten om aan te haken bij de methodiek van het landelijk onderzoek (onder andere STOWA).

18. Welke maatregelen treft waterschap Rivierenland om plastic effectief uit de wateren te weren?

Antwoord:

We voeren diverse activiteiten uit:

- We hebben de gemeenten in ons beheergebied een brief gestuurd over het hanteren van een ontmoedigingsbeleid voor het gebruik van plastics (n.a.v. discussie ballonnen).
- In Unieverband bespreken we de lobby voor een strengere regelgeving voor plastic producten.

19. Welke maatregelen treft waterschap Rivierenland om plastic uit de wateren te halen?

Antwoord:

We voeren diverse activiteiten uit:

- We verwijderen zwerfvuil uit onze wateren.
- We halen grotere delen plastic op onze rwzi's uit het water.
- We ondersteunen diverse initiatieven, zoals onder andere World Cleanup Day en zwerfvuilacties in ons beheergebied.

20. Welke mogelijke maatregelen zou waterschap Rivierenland nog meer kunnen treffen om plastic uit het water te weren en uit het water te halen?

Antwoord:

Momenteel bestaan er geen technieken om microplastics op grote schaal uit het watersysteem te halen. De sleutel ligt bij de bronanpak. Bewustwording en communicatie spelen hierin een belangrijke rol. Een gezamenlijke communicatie met de gemeenten en bewustwording kunnen helpen om de druk van afval op het milieu te verminderen.

21. Is het college bereid deze maatregelen te nemen?

Antwoord:

De verantwoordelijkheid voor afval ligt bij de gemeenten. We stellen het onderwerp in de reguliere bestuurlijke overleggen aan de orde

Wij hopen u hiermede naar behoren te hebben geantwoord.

Met vriendelijke groet,
het college van dijkgraaf en heemraden
van Waterschap Rivierenland,
de secretaris-directeur, de dijkgraaf,

ir. Z.C. Vonk

prof. dr. J.C. Verdaas

Paraaf:

Bijlagen:

Afschrift: Archief (inclusief bijlagen)